

125. SOHBET

BİZE YAKIŞAN ŞEYLER¹

1. Mütevazı Olmak

Tevazu, makamı yukarıda olmasına rağmen kendisini aşağıda görmektir ki bu kemal alâmetidir. Kibir, kendisini aşağıda olmasına rağmen üstün görmesi, kendisinin ve başkalarının hakkını inkârdır. Tevazu ve kibir sahibi insanların akıbetlerini anlatma sadedinde Peygamber Efendimiz (as) şöyle buyurarak ne güzel nasihat buyurmuştur:

مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ دَرَجَةً رَفَعَهُ اللَّهُ دَرَجَةً حَتَّى يَجْعَلَ فِي عِلِّيِّينَ وَمَنْ تَكَبَّرَ عَلَى اللَّهِ دَرَجَةً وَضَعَهُ اللَّهُ دَرَجَةً حَتَّى يَجْعَلَ فِي أَسْفَلِ السَّافِلِينَ

“Kim Allah için bir derece mütevâzı olursa Allah onu tevazuuna karşılık bir derece yükseltir. Kim de Allah (rızası) hilafına kibirlenirse Allah onu kibirlenmesine karşılık bir derece alçaltır, ta onu aşağıların en aşağısına kılar.”²

Bu kibirli kimseye şeytan yaklaşır, amelini kendisine süsler, yanlış yapar ama doğru yaptığını zanneder. Mütevazı olana ise, Allah yanlışını kendisine gösterir, yanlışın yanlış olduğunu ilham eder, gidermeye muvaffak kılar. Mütevazı adam, yanlışını söyleyenin uyarısını kabul eder.

Kibirli kişinin ve kendisini beğenen adamın kılavuzu nefsidir, kendi bildiği bazı doğrularındır.

Kibirli adam çabuk kırılır ve gücenir, kolay kolay tenkitleri hazmedemez. Şeyh Sadi-i Şirâzî ne de güzel söyler: “Gücenen ârif henüz sığ sudur.” Bir batılı düşünür, “Bilgi büyük adamı alçakgönüllü yapar, normal adamı şaşkırtır, küçük adamı kibirlendirir.” diyor ve kibrin tehlikesine işaret ediyor.

Bazan fiziki farklılıklar insanı kibre sevkeder. Bundan dolayıdır ki, Mevlana,

¹ Bu ders İbrahim Cüçük hocaefendi tarafından yazılmıştır. Ayet ve hadis metinleri Hulusi Ünye tarafından eklendi.

² İbn Mâce, Zühd, 16; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 76, H. No: 11724

“Kimde güzellik varsa, bilsin ki o dnttr.” diyor. Bir başka sözünde ise, “Bir kimsede kibir varsa onun kibirli hali, söz söylerken soğan gibi kokar.” der ve kibirli olmanın çirkinliğini dile getirir.

Bir Őeyi baardıka Allah’a nispet elde edilen başarıyı Allah’tan bilme manasında “elhamdülillah” demeli, yükseldikçe gönlümüz de o oranda alalmalıdır.

2. Tenkitleri Kabul Etmek

Tenkidi kabul etmek yanlıŖ yapabileceĖini kabul etmekle olur, kabul etmemek kendisini masum görmekle olur.

“Nasihatisi olmayan ve nasihati sevmeyen kavimde hayır yoktur.” buyurur, Hz. Ömer (ra) efendimiz. Şeyh Sadi-i Őiri de “Ėt dinlemeyen, azar iŖtme isteklisidir.” hikmetli sözünü ifade etmiŖtir. Bir batılı idareci de “Tenkitler ve fikirler büyük ruhlu insanları besler ve kuvvetlendirir, küçük insanları ise öfkelendirir.” diyerek tenkit almaya hazır olmanın insanı olgunlaŖtıracıĖını sylemiŖtir.

Tenkite aŖaĖılmamak için değil, karŖıyı yanlıŖtan kurtarmak için yapılır. Hem zaten öğüt kardeŖin kardeŖe karŖı gerekli olan görevlerindedir.

3. İyi niyetli olmak:

Bütün iyilikler niyetin iyi olması ile baŖlar. İnsan ebet için yaratılmıŖtır. Ebed mutluluk isteyen sadece Allah rızasını hedef edinmelidir. Daima Ŗu soruları sormamız gerekir: “Bu yaptığımızdan, bu sözümüzden ve bu tavrımızdan Allah razı olur mu, Hz. Peygamber benim yerimde olsa bunu yapar mı?”

Niyetin dürüstlüğü, sırf Allah rızasını gözetmek; amelin doğruluğu sünnete uymayı gözetmektir.

Dilin ve bedeninin iyi olması kalbin iyi olmasına bağlıdır. Kalbin iyi olması niyetin iyi olmasına bağlıdır. Allah Rasl (sav), buyuruyor ki, *إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ* “Allah Teâlâ sizin yzlerinize ve mallarınıza değil, kalplerinize ve amellerinize bakar.”³

³ Müslim, Birr, 34, H. No: 6708

Allah Teâlâ, kalpteki niyete bakıyor; niyet dürüst mü değil mi, kalpteki ihlâsın oranı nedir diye bakıyor. Amele bakarken de Hz. Peygamber (sav)'i örnek alıp onu izliyor mu diye bakıyor. Çünkü mü'mini münafıktan ayıran, ihlastır; mü'mini bid'atçıdan ayıran da sünnettir.

“Eğri ok doğru yol almaz.” diyor Mevlânâ Hz.leri. Hedefimiz daima doğruyu yapmak olursa, gerisi kolaydır. Çünkü doğru hedefe, doğru yol ile, doğru tarz ve doğru prensiple ulaşılır. Doğru hedef, Allah rızası; doğru yol, itikat, ibadet, ahlâk ve ahkâmda ifratın ve tefritin ortası olan sırat-ı müstakîm; doğru tarz ve doğru prensip de Hz. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesidir.

Niyetimiz, yolumuz, prensimiz ve işimiz doğru olursa netice de doğru olur. İmam Rabbani (ks) da buna işaret buyuruyor ve şöyle söylüyor: “Hayır, arzuladığımız neticenin gerçekleşmesi değildir. Doğruyu yaptığımızda hâsıl olan her netice hayırdır.”

4: Ekip Çalışması

Ekiple birlikte çalışmak, kendi adımıza hareket etmemek gerekir. Buna işaret eden şu ayet-i kerime son derece önemlidir. **وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ** “İyilik ve takva üzere yardımlaşın. Fakat günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı yanlış yapmaktan kendinizi koruyun. Muhakkak Allah'ın cezası şiddetlidir.”⁴

Önce hedefin bilinmesi gerekir. Çünkü hedefe göre plan yapılır. O hedefe ulaşabilecek ekip tesbit edilir. O hedefe ulaşabilmenin prensip ve metodu belirlenir.

Ekibi oluşturan fertlerin tesbit ve tayini, hem içeriden hem dışarıdan olabilir. İçeridekilerin; ahlâkları, başarıları ve eserleri ile kendilerini ispat etmiş olmaları bizim için altın değerindedir.

Dışarıdan da kendilerini, başarı kriterine/kıstasına göre ispat etmiş kimselerden olmaları gerekir. Hatır için değil, faydalı olmak ve hedefe ulaştırabilecek performans sahibi olmaları gerekir. Çünkü Hakk'ın hatırını daima halkın hatırına üstün tutmamız gerekir.

Birbirimize yardım ederek, birbirimizden istifade ederek, birbirimizin fikir, tahlil, uyarı ve tekliflerini alarak hareket etmek gerekir. Böylece en güzel, en iyi ve en doğru olana yönelme hâsıl olur.

⁴ Mâide, 5:2

Takım çalışması olan işlerde bütün halkaların güçlü olması için hep birlikte her birimizin derdi bizim derdimiz, her birimizin başarısı hepimizin başarısıdır mantığı ile olacağı için yardımlaşma gerekir. Bu müdahale değil muavenettir/yardımlaşmadır.

5. Plânlı, Metotlu ve Prensipli Çalışmak

Plân yapılırken ideal unutulmamalı, realite inkâr edilmemelidir. Bir düşünür “Eğer bugün hiçbir şey yapmadım demek istemiyorsan, yarın için plan yap ve uygula.” Diyor ve planlı, programlı ve prensipli çalışmanın önemine dikkat çekmiştir.

Her yerde ve her zaman aranan MUTLULUK REÇETESİ

Eğer sizde:

1. Allah’a inanarak emirlerine uyabilecek kadar İMAN
2. Hayatın güçlüklerine katlanabilecek kadar İNANÇ
3. İcabında bembeyaz bir sayfa açıp her şeye başlayabilecek kadar AZİM
4. Geleceğin daha iyi olacağına inanacak kadar ÜMİT
5. Doğru bildikleriniz için mücadele edebilecek kadar CESÂRET
6. Ailenize ve topluma faydalı olabilecek kadar SAĞLIK
7. İhtiyaçlarınıza yetebilecek, zekâtını verebilecek kadar PARA
8. Başkalarının daima iyi yönlerini görebilecek kadar GÖZ
9. Çevrenizdekilere yardım eli uzatabilecek kadar CÖMERTLİK
10. Karşılık beklemeden yapabildiğiniz İYİLİK
11. Hayatın zorluklarına rağmen hayata ve insanlara SEVGİ
12. Yastık kadar yumuşak, rahat bir VİCDAN
13. Dilinizi, gözünüzü, kalbinizi, kesenizi haramdan saklayabilecek kadar İRADE
14. Gördüklerinizin, duyduklarınızın düzelmesini bekleyecek kadar SABIR
15. Günahlarınızı, noksanlarınızı, itiraf edebilecek kadar FAZİLET
16. Bu nimetleri bize veren Allah’a ŞÜKÜR varsa, dünyanın en mutlu insanı sizsiniz.

Alınacak Dersler:

- 1) Bu dersimizde bize yakışan şeyler üzerinde durduk. Bunlar şunlardır:
- 2) Mütevazı Olmak

- 3) Tenkitleri Kabul Etmek
- 4) İyi niyetli olmak:
- 5) Ekip Çalışması
- 6) Plânlı, Metotlu ve Prensipli Çalışmak

Bu hafta Ödev;

Yukarda sayılan 16 maddeyi bir daha gözden geçirerek kendi kendimizi otokontrole tabi tutalım.